

## Łotwa

### Informacje ogólne

|                      |                        |
|----------------------|------------------------|
| <b>powierzchnia:</b> | 64 573 km <sup>2</sup> |
| <b>ludność:</b>      | 1,93 mln               |

### Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

| Wskaźniki                                       | 2014  | 2015  | 2016  | 2017  | 2018  | 2019*  |
|-------------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| PKB (w mld EUR )                                | 23,6  | 24,4  | 25,0  | 27,0  | 29,5  | ---    |
| PKB na 1 mieszkańca (w tys. EUR)                | 11,8  | 12,3  | 12,9  | 13,9  | 15,3  | ---    |
| PKB (wzrost w %)                                | 1,9   | 3,0   | 2,1   | 4,6   | 4,8   | 3,2    |
| Deficyt/nadwyżka budżetowa (% PKB)              | -1,5  | -1,4  | 0,1   | -0,6  | -1,0  | -1,0   |
| Dług publiczny (% PKB)                          | 40,9  | 36,8  | 40,3  | 40,0  | 35,9  | 35,5   |
| Inflacja (HICP w %)                             | 0,7   | 0,2   | 0,1   | 2,9   | 2,5   | 2,7    |
| Bezrobocie (w %)                                | 10,8  | 9,9   | 9,6   | 8,7   | 7,3   | 6,7    |
| Eksport towarów (w mld EUR )                    | 10,21 | 10,32 | 10,28 | 11,51 | 12,34 | 3,3*** |
| Import towarów (w mld EUR)                      | 12,41 | 12,36 | 12,00 | 14,04 | 15,46 | 3,4*** |
| Bezp. inwestycje zagr. na Łotwie (w mld EUR)**  | 12,31 | 13,55 | 13,52 | 14,43 | 14,61 | ---    |
| Inwestycje bezp. Łotwy za granicą (w mld EUR)** | 1,06  | 1,20  | 1,30  | 1,59  | 1,74  | ---    |

Źródło: EUROSTAT, \*EU Autumn 2018 Economic Forecast, \*\*Bank of Latvia, \*\*\*wzrost w procentach

#### 1. Sytuacja gospodarcza

Stolicą Łotwy jest Ryga licząca ok. 640 tys. mieszkańców.

Produkt krajowy brutto Łotwy na osobę, według parytetu siły nabywczej wyniósł w 2017 roku 20 tys. EUR i stanowił 67% średniego poziomu UE – był czwartym najniższym spośród 28 krajów Unii (przed Bułgarią, Rumunią i Chorwacją).

Łotwa jest sklasyfikowana na 54 pozycji pod względem konkurencyjności w rankingu Światowego Forum Ekonomicznego *WEF Global Competitiveness Report 2017-2018* – odnotowano spadek z 49 pozycji w roku poprzednim (Polska jest na 39 pozycji). W rankingu Banku Światowego krajów, w których najłatwiej prowadzić działalność gospodarczą *Doing Business 2018*, Łotwa zajmuje wysokie 19 miejsce, 3 wśród nowych krajów członkowskich UE – za Estonią (12 pozycja) i Litwą (16); Polska jest uplasowana na pozycji 27).

Rating kredytowy Łotwy jest na stabilnym poziomie inwestycyjnym. Oceny:

Moody's – A3;

Standard&Poor's A;

Fitch – A-,

Łotwa jest członkiem UE od 1.05.2004 r., członkiem WTO od 10 lutego 1999 r. 30.05.2013 r. została oficjalnie zaproszona do rozmów akcesyjnych do OECD. 1 lipca 2016 r. Łotwa przystąpiła do tej organizacji.

Gospodarkę łotewską charakteryzuje wysoka emigracja zarobkowa. Szacuje się nieoficjalnie, że od momentu przystąpienia Łotwy do UE wyemigrowało ok. 100 tys. osób, co stanowi ok. 9% ogółu osób zatrudnionych.

Łotwa plasuje się w czołówce krajów UE o największym wzroście PKB. W ostatnich dwóch latach gospodarka rosła w tempie znacznie powyżej czterech procent rocznie. W 2018 r. średnie wynagrodzenie miesięczne brutto na Łotwie wzrosło o ponad 8%, i wynosiło 1.004 euro. Najszybciej wynagrodzenia rosły w następujących sektorach: usługi, w tym usługi zdrowotne, rolnictwo, przemysł wydobywczy, produkcja przemysłowa oraz transport i magazynowanie.

1 stycznia 2014 r. Łotwa przystąpiła do strefy wspólnej waluty europejskiej. Wraz z wprowadzeniem euro Łotwa wprowadziła zmiany w systemie podatkowym, dzięki czemu stała się bardzo atrakcyjnym krajem dla inwestorów. Zlikwidowano podatek od dywidendy. Zysk ze sprzedaży akcji także nie jest opodatkowany.

Szacunkowy poziom szarej strefy na Łotwie wynosi 21,3% PKB (najwyższy wśród krajów bałtyckich). Łotwa znajduje się na 41 pozycji pod względem indeksu percepcji korupcji wg dorocznego Indeksu Percepcji Korupcji Transparency International 2018.

Struktura sektorowa PKB (2017 r.): **rolnictwo – 3,2%, przemysł – 21,6, usługi – 75,2%.**

Produkuje się tu m.in. pojazdy silnikowe, sprzęt telekomunikacyjny. Duże znaczenie dla gospodarki ma także leśnictwo, rybołówstwo, hodowla (głównie bydła mlecznego).

Najważniejsze grupy towarowe łotewskiego eksportu to: wyroby przemysłu elektromaszynowego – 18,2% udziału, drewno i artykuły z drewna - 18,1% oraz art. rolno-spożywcze – 9,3%. Największe pozycje importowe stanowią: wyroby przemysłu elektromaszynowego – 21,9%, środki transportu – 11,7%, wyroby przemysłu metalowego - 9,5% oraz wyroby przemysłu chemicznego 9,4%.

Najważniejszym partnerem handlowym Łotwy są kraje UE (71,0% w 2018 r.). Wśród poszczególnych państw najważniejszymi partnerami handlowymi Łotwy w jej eksporcie w 2018 r. były: Litwa (16,0%), Estonia (11,5%), Rosja (9,1%), Szwecja (7,3%), Niemcy (7,0%), Wielka Brytania (5,7%), Dania (4,5%) i Polska (4,1%). Kraje UE miały także największy udział w łotewskim imporcie (80,8%). Spośród poszczególnych krajów najwięksi dostawcy na Łotwę w 2018 r. to: Litwa (17,5%), Niemcy (10,6%) Polska (8,9%), Rosja (8,1%), Estonia (7,7%), oraz Kanada (4,7%) i Finlandia (4,4%).

## **2. Polityka gospodarcza**

Ambicją Łotwy jest podążanie drogą państw nordyckich – osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Do wyzwań gospodarczych rząd zalicza kwestię bezpieczeństwa energetycznego. Istotną rolę odgrywa polityka prywatyzacyjna i przyciąganie kapitału zagranicznego do inwestycji bezpośrednich.

## **3. Stanowisko w sprawach europejskich**

Łotwa przykłada dużą wagę do rozwoju transeuropejskich sieci połączeń transportowych – Rail Baltica i Via Baltica, jak również dąży do wpisania połączeń Wchód-Zachód na listę priorytetów unijnych.

## **4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej**

Polsko-łotewskie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej ( [Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864](#) ).

Ponadto w relacjach dwustronnych zostały zawarte umowy o charakterze gospodarczym:

Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów i majątku z 1993 r. Dz. U. z 1995 r. nr 53, poz. 285 ( [Dz.U. 1995 nr 53 poz. 285](#) ), sprostowana Obwieszczeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 10 marca 2009 r. o sprostowaniu błędu ( [Dz.U. 2009 nr 91 poz. 750](#) ).

## 5. Wymiana handlowa z Polską

| mln EUR | 2013    | 2014    | 2015    | 2016    | 2017    | Dynamika<br>2016=100 | 2018           | Dynamika<br>2017=100 |
|---------|---------|---------|---------|---------|---------|----------------------|----------------|----------------------|
| Eksport | 1 309,8 | 1 635,1 | 1 462,7 | 1 326,8 | 1 333,2 | 100,5                | <b>1 387,5</b> | 104,1                |
| Import  | 243,7   | 393,6   | 356,2   | 325,3   | 398,2   | 122,4                | <b>520,0</b>   | 130,6                |
| Obroty  | 1 553,5 | 2 028,7 | 1 818,9 | 1 652,1 | 1 731,4 | 104,8                | <b>1 907,5</b> | 110,2                |
| Saldo   | 1 066,1 | 1 241,5 | 1 106,5 | 1 001,5 | 935,1   | x                    | <b>867,5</b>   | x                    |

Źródło: GUS

Łotwa jest 18 partnerem Polski w UE i 32 na świecie pod względem wielkości obrotów (wg danych za 2018 rok).

W 2018 r. zajmowała 25 pozycję na świecie i 17 w UE pod względem polskiego eksportu, z udziałem 0,6% w eksporcie Polski ogółem i odpowiednio 45 (świat) i 20 (UE) miejsce pod względem importu z udziałem 0,2%. Polska natomiast jest ważnym partnerem handlowym Łotwy, zajmując 7 pozycję w eksporcie z udziałem 5,2% i 3 w imporcie tego kraju, z udziałem 10,7%.

W ciągu ostatnich lat struktura eksportu zmieniła się, pojawiły się towary, które do tej pory nie były przedmiotem wywozu z Polski. Głównymi grupami towarowymi w polskim eksporcie na Łotwę są: wyroby przemysłu elektromaszynowego (ok. 32% udziału w polskim eksporcie na Łotwę), artykuły rolno-spożywcze (prawie 20%), wyroby przemysłu chemicznego (ok. 20%), metale nieszlachetne (ok.10%).

**Największe pozycje polskiego eksportu to:** leki złożone przygotowane do sprzedaży detalicznej – 4,1% ogółu eksportu, samochody osobowe – 2,7%, aparatura odbiorcza dla telewizji, monitory, projektory wideo – 2,4 %, części i akcesoria samochodowe - 2,2%, środki odkażające – 2,0%, mięso drobiowe – 1,7% oraz meble, lampy i oprawy oświetleniowe, aparatura do telefonii, maszyny i aparatura do automatycznego przetwarzania danych, art. budowlane z tworzyw sztucznych.

W imporcie dominują następujące grupy towarowe: metale nieszlachetne i wyroby z nich, stanowiące ok. 26 % udziału w imporcie z Łotwy, wyroby przemysłu elektromaszynowego (20%), artykuły rolno-spożywcze (17,5% importu), drewno i wyroby z drewna (ponad 13% importu) oraz produkty mineralne stanowiące obecnie ok. 9% polskiego importu z Łotwy.

**Do najważniejszych pozycji polskiego importu należały:** części maszyn i urządzeń mechanicznych z żeliwa lub staliwa – 16,2%, wyroby walcowane na gorąco, płaskie z żeliwa lub ze stali niestopowej - 13,3%, oleje ropy naftowej – 6,1%, aparatura do telefonii i telegrafii przewodowej 3,9%, płyty wiórowe i drewnopochodne – 3,2% oraz gazy ziemne i inne węglowodory gazowe, sklejka, płyty fanirowane, części i akcesoria samochodowe, drewno surowe, wyroby walcowane na zimno.

## 6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Polska jest na ósmym miejscu wśród kierunków inwestycji łotewskich. Wg informacji Banku Centralnego Łotwy skumulowana wartość łotewskich BIZ w Polsce na koniec 2018 roku wyniosła 34 mln EUR, przy czym zdecydowaną większość inwestycji poczyniono w handel hurtowy i detaliczny (ok. 95%). Pozostałe inwestycje: ok. 5% usługi finansowe i ubezpieczenia, 0,6 % – nieruchomości.

Wg danych polskich opublikowanych przez NBP, całkowitą wartość inwestycji polskich na Łotwie na koniec roku 2017 szacowano na 117,9 mln EUR (ok. 0,56% polskiego kapitału zainwestowanego za granicą). Po kryzysowym roku 2008 r. odnotowano ponowne zainteresowanie inwestorów polskich Łotwą. W roku 2014 napłynęło z Polski na Łotwę 53,6 mln EUR, zaś w kolejnych latach – 7,4 mln EUR w 2015 r., 21,8 mln EUR w 2016 r. i 18,9 mln EUR w 2017 r.

Według źródeł łotewskich skumulowana wartość polskich BIZ na Łotwie na koniec 2018 r. roku wyniosła 87 mln EUR, z czego ok. 58% zainwestowano w usługi finansowe i ubezpieczenia, ok. 39% w handel hurtowy i detaliczny, ok. 2% w produkcję.

## **7. Dostęp do rynku**

Z dniem 1 maja 2006 r. Łotwa otworzyła swój rynek pracy dla obywateli polskich. Istniejąca pomiędzy Polską i Łotwą infrastruktura prawna nie stwarza żadnych barier formalnych dla rozwoju współpracy gospodarczej.

Problemy z wypłacalnością wielu firm łotewskich oraz nieskuteczność łotewskiego wymiaru sprawiedliwości powoduje wzrost ryzyka przy zawieraniu kontraktów handlowych. W zdecydowanej większości przypadków wynika to z niedoskonałości otoczenia biznesowego, na które w decydującym stopniu wpływają obowiązujące normy prawa gospodarczego.

## **8. Potencjalne dziedziny współpracy**

Składowanie gazu ziemnego (naturalne kawerny gazowe na Łotwie).

*Opracowanie:*

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej  
Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii  
kwiecień 2019 r.